

Nr 470.

Av herr **Andersson** i Brämhult m. fl., om ökat anslag till Befrämjande av landsbygdens elektrifiering.

Sedan år 1940 utgår statsbidrag till befrämjande av landsbygdens elektrifiering. För innevarande budgetår har för detta ändamål anvisats ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor, vilket innebär en ökning med 500 000 kronor från föregående budgetår. För nästkommande budgetår har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen, nionde huvudtiteln, punkt 124, föreslagit anvisande av ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor till Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, d. v. s. samma belopp som för innevarande budgetår.

Vid slutet av budgetåret 1952/53 fanns ej slutbehandlade ansökningar om bidrag till ett belopp av 4 500 000 kronor. För innevarande budgetår räknar elektrifieringsberedningen enligt skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 augusti 1953 med bidragsanspråk av i stort sett samma storleksordning som under de två senaste budgetåren, eller omkring 5 000 000 kronor. De sammanlagda bidragsanspråken fram till den 1 juli 1954 kan alltså beräknas till 9 500 000 kronor, varav 4 000 000 kronor kan täckas av medelsanvisningen för innevarande budgetår. Anslagsmedel skulle alltså saknas för bidragsanspråk på 5 500 000 kronor. Elektrifieringsberedningen beräknar vidare, att ansökningar om bidrag under nästkommande budgetår kommer att medföra anspråk på ytterligare 5 000 000 kronor, varför de sammanlagda bidragsanspråken skulle uppgå till 10 500 000 kronor. Elektrifieringsberedningen har hemställt, att anslaget skall höjas med 2 000 000 kronor till 6 000 000 kronor.

Den elektriska kraften är av utomordentlig betydelse för landsbygdens näringsliv, icke minst för jordbruket och småindustrien. Det är därför angeläget, att elektrifieringen på landsbygden påskyndas så mycket som möjligt. Vi vill understryka, att det är av allmänt intresse för samhället att härvid medverka i den utsträckning, som är erforderlig. Särskilt är det i detta sammanhang anledning att uppmärksamma det alltmer framträdande behovet av upprustning av redan befintliga landsbygdsnät. Många distributionsföretag har inte möjlighet att tillgodose behovet av elektrisk kraft i önskvärd omfattning. Även underhållet av näten har på senare tid måst eftersättas på grund av ekonomiska svårigheter för distributionsföretagen, vilket medför ökade risker för driftsavbrott.

Statsbidraget till befrämjande av landsbygdens elektrifiering inrättades

Bihang till riksdagens protokoll 1954. 4 saml. Nr 470—473.

för nyelektrifieringar. Riksdagen beslöt år 1952 i anledning av motionerna I: 167 och II: 311 att hos Kungl. Maj:t begära utredning av frågan om statligt stöd till upprustning av elnäten, vilket utredningsuppdrag överlämnades till elkraftutredningen. Jordbruksutskottet uttalade i samband härmed: »I avvaktan på det förslag, vartill utredningen kan giva anledning, torde Kungl. Maj:t böra äga att i särskilda fall bevilja bidrag från förevarande anslag för upprustning av befintligt distributionsnät.» Riksdagen hade intet att invända mot detta uttalande.

Den 26 januari 1953 avlämnade elkraftutredningen till Kungl. Maj:t förslag till provisoriska åtgärder för statligt stöd åt upprustning av elektriska distributionsnät på landsbygden. Härvid framhöll elkraftutredningen bl. a., att upprustningen av landsbygdens elkraftförsörjning kräver tämligen vittgående stöd från statens sida. Det ligger i sakens natur, underströk utredningen, att det blivit alltmera angeläget att upprustningsarbetet effektivt skall komma i gång, ju längre den för landsbygden i viss mån ogynnsamma utvecklingen fortskridit. I många fall är angelägenheten av förbättringsåtgärder så stor, att om icke snara åtgärder vidtages ett allvarligt avbräck i elkraftförsörjningen och därmed i viss mån i en bygds utveckling kan bli följden.

Då elkraftutredningen väntas inkomma med sitt slutbetänkande inom den närmaste tiden, har departementschefen icke varit beredd att nu framlägga något förslag om provisoriska åtgärder enligt de riktlinjer, som utredningen angav i sitt delbetänkande av den 26 januari 1953. Elkraftutredningen kommer att i sitt huvudbetänkande avlämna förslag till kraftförsörjningens omorganisation, och vi förväntar, att på grundval därav förslag snarast möjligt förelägges riksdagen.

Vi vill emellertid understryka angelägenheten av att redan nu ökade resurser ställes till förfogande för elektrifieringen på landsbygden — särskilt då för den nödvändiga upprustningen av redan befintliga nät. Såsom vi ovan anför, har 1952 års riksdag medgivit, att ur reservationsanslaget till befrämjande av landsbygdens elektrifiering medel får disponeras även för sådan upprustning. Elkraftutredningen har i sitt betänkande av den 26 januari 1953 förordat, att statsbidrag i nuvarande form i viss utsträckning även i fortsättningen bör utgå för såväl nyelektrifiering som för upprustning av distributionsnät. Departementschefen har i årets statsverksproposition erinrat om att bidrag till upprustning av redan befintliga distributionsnät kan utgå enligt beslut av 1952 års riksdag.

Gällande bestämmelser medger alltså, att bidrag ur reservationsanslaget till befrämjande av landsbygdens elektrifiering får utgå till upprustning av redan befintliga distributionsnät. Elkraftutredningen har förordat, att denna möjlighet skall finnas även i fortsättningen. Det måste emellertid konstateras, att denna möjlighet hittills utnyttjats på ett mycket restriktivt sätt, i det att bidrag till upprustning av distributionsnät utgått endast i

mycket enstaka fall. Vi har i det föregående understrukt angelägenheten av att ökade resurser snarast möjligt ställes till förfogande för det nödvändiga upprustningsarbetet. Det statsfinansiella läget är ansträngt. Enligt vår uppfattning bör det dock vara möjligt att höja reservationsanslaget till bidrag till befrämjande av landsbygdens elektrifiering med 1 000 000 kronor till 5 000 000 kronor. En sådan anslagsökning bör i första hand utnyttjas för upprustning av redan befintliga distributionsnät.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1954/55 till Befrämjande av landsbygdens elektrifiering anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kronor.

Stockholm den 27 januari 1954.

Torsten Andersson

i Brämhult.

Gustaf Svensson

i Vä.

John Pettersson

i Norregård.

Gunnar Larsson

i Luttra.

Harald Andersson

i Dunker.
